

boste Vi, povišal se bom sam v črno vse-mirsko zvezdo, hej, žena!»

»Dobro govorite. Celo s potezami igrate. Vidim v ogledalu.«

»Le glejte! Boste gledali še in drugi tudi, ko se zbero pred mojim teatrom. Čujte — nekateri mi ploskajo, drugi jokajo, tretji so navdušeni in vznemirjeni do samih pregrenkih solz, kaj?»

»Dobro igrate!»

»Izpovedujem se, gospa, da bo za spomin Ljubite sina, kaj?» Molčite? Kaj, ena celica vsaj je tudi iz mene v njem?»

»Padate v grobo vsakdanjost!»

»Povrnili se bom, le verjemite! Moj odrček — čakajte — takle majhen — tudi za otroke, ha, ha! Vaš sin bi prišel in gledal.«

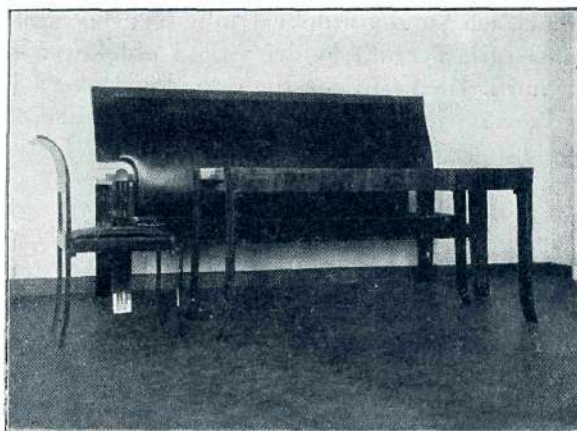
Helena se je obrnila. S trudom je zadrževala mir v očeh.

»Nimate pravice govoriti o mojem sinu! Kdo Vas je klical? Pojdite v dvorano! Kot igravec imate svoboden prostor tam.«

»V dvorano? Neli me kliče k sebi! Pustite me, da se izpovem! Ni veliko, kar zahtevam — nekaj minut še... Rekli so ljudje takrat, v osemnajstem letu, ko sem se še divil lepoti ene same cvetke na travniku, da je zlodej udaril pečat v moj obraz. Hoteli so. Dobro! Hudič mi je podal roko. Sprejel sem jo prijateljsko in ji bil zvest do danes. Vi, moja žena, ste pa hoteli, naj bi hodil po Vaših stopinjah in ste gledali v meni le človeka, ki Vam grize ustnice in ljubi telo. Mali je radi Vas zaslutil, da ima eno celico iz mene in se je tresel, ko mi je gledal v oči. Jaz pa nisem hotel ubiti sebe, da bi se potem nanovo rodil za Vas. Moral sem iti, in postal to, kar ste Vi poprej mislili o meni. Odslej mi je moralo biti dovoljeno vse — tudi rogati se Vam in tepsti malega, ki se je skrival pred menoj. Zahtevali ste ločitev in šel sem iz Vaše hiše.

V hrupnih kletih, iz vrtoglavičice vina, iz objemov vlačug se mi je pa zopet zahotelo, da bi gledal Vašo luč. Strašna je tema, ki ima trajati vekomaj! V temi mi je pričela kloniti hrbtenica in ljubil sem Vas te dni zopet z blaznostjo, ki bi zadavila Neli za en Vaš nasmeh. Kmalu bi Mu postal nezvest.«

Govoril je z utrujenim, mučnim, razsekanim glasom. Helena se je zdrznila in ga gledala.

J. Plečnik, Pohištvo

V orkestru je zaigrala prva vijolina. Kot pesem z neznane krajine je prihajala godba v sobo.

»Razumete, a? Overtura se je pričela. Danes bova igrala oba. Vi morate nastopiti menda kmalu. Vaša igra bo velika, a podla, sem Vam rekel. Kot vzvišena zmagovalka boste stali kači na glavi in ves teater ve, da sem ta kača jaz. Mesto me pozna. Nisem skrival besed, niti življenja. V cirkusu boste kazali boo, a ta, verujete, se Vam bo skliznila izpod nog, se Vam ovila okrog telesa in iztisnila dušo iz njega. Naredil bom, da mi bo hrbtenica klena kot nikdar!»

Helena je stopila tik do njega.

»Prišel si, da se izpoveš in sedaj groziš? Le iztisni mi dušo iz telesa — tem svobodnejša bo potem. Igrala bom. Hočete videti, ali pojdete k Neli? Ne bom Vam stopila z nogo na glavo. Na glavo Vam položim roko, in če boste hoteli umeti, boste umeli. Več Vam ne morem povedati. Velik je tisti, ki najde sam Lučko v temi. Godba me kliče. Zbogom!»

Igravec se je zasmeljal in odšel. V tem hipu je Helena izgubila ves mir. Vrgla se je na stol, roki sta ji omahnili k sinjemu krilu, telo se ji je stresalo v joku. Skozi mrenico solz je iskal njen pogled nemo proti vratom. »Pojdi v dvorano, pojdi v dvorano! Ne misliš prav! Če ti ne pomagam jaz, naj ti pomaga Bog potem, da najdeš zopet izgubljene svoje dni.«

S tihimi, izgubljenimi koraki je zbežala na oder. Takrat so zavriskale fanfare. Helena se je zdrznila. Življenje, in ne igra, je kriknilo v njo. Kri je kot morje kipela skozi